

Óbudai gázfogadó

megújítás és újradefiniálás

Tudományos Diákköri Konferencia szekció-kíírás
BME Építészmérnöki Kar
Középülettervezési Tanszék
Fenntartható Közösségek Stúdió
TDK 2021

körép
BME
KÖZÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK

Sustainable
Communities

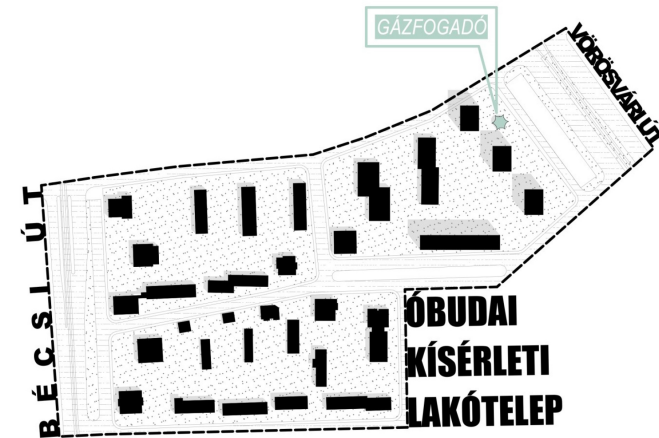
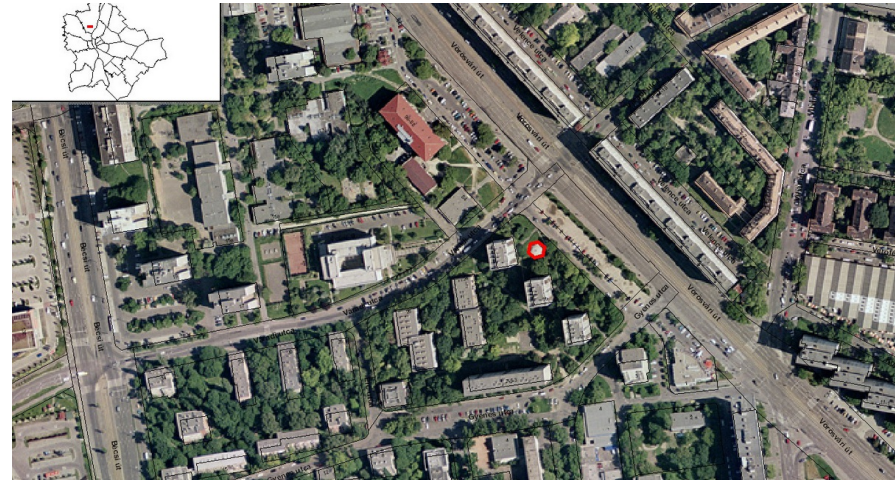

BEVEZETŐ

A Középülettervezési Tanszék fenntartható közösségekkel foglalkozó stúdiója tematikus Tudományos Diákköri Konferencia szekciót hirdet meg az érdeklődő hallgatók részére.

A gázfogadó épülete az Óbudai Kísérleti Lakótelep része, azzal együtt, annak kiszolgálására épült. Az épület a korára oly jellemző héjszerkezetű építmény, mely egyszerű, de szép példája a második világháború utáni modernista magyar építészetnek. A vasbeton héjszerkezet lényege, hogy a szerkezet „héjszerű” vékonyságát erőtanilag kedvező geometriával ellensúlyozza – így hozva létre a könnyed és futurisztikus formavilágot.

Az időközben funkcióját veszített épület elhagyottan áll, az Önkormányzat jelenleg nem lát benne fantáziát, szabadulni szeretne tőle. Az épület nem védett, de védelemre méltó. Félő, hogy egy esetleges befektető a hely megvásárlása után a bontás mellett döntene, ezért várjuk azokat a megoldási javaslatokat, amelyek az épület értékeinek megőrzése mellett annak továbbírására tesznek kísérletet. Az építmény a Vörösvári úti rendelőintézet közelében, a heti piac területének szomszédságában áll. Központi helyzete miatt alkalmas közösségi funkció befogadására. Hogy mi kerülhet ide, az a lakótelepi élet megismerése révén kristályosodhat ki. Kutatásunk kiterjedhet a kísérleti lakótelepek világára, a héjszerkezetű építményekre és a funkcionális lehetőségekre egyaránt.

RÖVID TÖRTÉNETI LEÍRÁS

Az Óbudai Kísérleti Lakótelep az 50-es és 60-as évek fordulóján, a tömeges lakásépítések megindulása előtt, az egyik első lakástípus-kísérleti együttes volt. A kor neves építészei nyílt tervpályázaton mérték össze tudásukat, a legjobbnak ítélt terveket pedig próbaképpen meg is építették. A telep épületei így a rendkívül magas építészeti színvonal mellett elképesztő változatosságot is mutatnak – mintha élő kiállítás volna – lépcsőházzól lépcsőházra járva, újabb és újabb bravúros építészeti megoldással találkozhatunk.

A lakótelepről 2011-ben a Kiscelli Múzeumban nagyszabású kiállítás nyílt „Korszerű lakás 1960 - az óbudai kísérlet” címmel, majd a kiállításához kapcsolódóan, azonos címmel, Branczik Márta és Keller Márkus könyve is megjelent, mely példamutató részletességgel dolgozza fel a telep társadalom- és építészettörténeti vonatkozásait.

A gázfogadó a lakótelep építésének pillanatában.

ELŐZMÉNYEK

Szabó Máté építész a kísérleti lakótelep lakója beadvánnyal fordult a városvezetés felé, hogy felhívja a telep és annak minden építménye egyedi értékére a figyelmet. Idézet a beadványból:

„...Fővárosunkban egyre gyakrabban tűnnek el a második világháború utáni magyar építészet értékeit jelentő épületek – legutóbb a Várban lévő teherelosztót ítélték bontásra a széles körű tiltakozás ellenére. Kérem, támogassa, hogy az Óbudai Kísérleti Lakótelep a II. kerületi a Napraforgó utcai kísérleti lakótelep, vagy a berlini Hansaviertel útjára léphessen. Ezek a telepek jó példái annak, hogy egy modernista lakótelep képes a megújulásra, és különleges értékévé válhat az egész város számára. Az első lépcsőfok ez a gázfogadó...”

PROGRAM

A szekció olyan új, közösségi célú hasznosításokat keres, amelyek egyszerre biztosítják a gázfogadó fennmaradását, értelmező kontextusba helyezik az értékes, de hasznosítatlan műtárgyat, és új élettel töltik meg azt. A kiírás célja a gázfogadó épületének és tágabb környezetének újradefiniálása.

KUTATÁSI PROGRAM

A tervezési feladathoz könnyen kapcsolhatók további, a tervezést segítő, támogató, kiegészítő elméleti kutatási témák. A teljesség igénye nélkül, csak példaként:

- kísérleti lakótelepek Magyarországon és Európában
- lakótelepek kiszolgáló létesítményei és azok átalakulása
- az arculatmegőrzés dilemmái
- kisméretű héjszerkezetek

TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEK

A beadott építészeti tervek az átalakított tér atmoszféráját mutassák be. A gondolat feltárásához három eszköz igénybevételét kérjük:

szöveg

Esszé a terv koncepcionális kialakításának ismertetéséről max. 10 ezer karakter terjedelmű szöveg. A szöveg megfogalmazása legyen harmóniában a tervek jellegével, atmoszférájával. A szöveg bármilyen formában rendezhető, jó, ha kapcsolódnak hozzá illusztrációk, koncepciórajzok, képek, modellfotók.

rajz

A rajzok a tervezett koncepciót igényesen, az építészeti szándékot és az épület által a közösség számára közvetített értékeket érthetően mutassa be. A rajzok egységesen 70x100 cm méretű nyomtatott álló tablókra készíthetők szükséges számban, kiállításra is alkalmas módon. A terveket digitális formában is kérjük (összefűzött pdf).

helyszínrajz m=1:1000

helyszínrajz a vezérszint ábrázolásával m=1:200

átnézeti metszet a teljes terület ábrázolásával 1:100

homlokzat a teljes terület ábrázolásával 1:100

makett

A makett mutassa be a szűkebb területre vonatkozó koncepciót, anyaga tetszőleges. A modell esetleg legyen szétnyitható, belenézhető. Továbbá kérjük, hogy készüljön hozzá egy doboz, amely a szállítását lehetővé teszi. Amennyiben a pályázó szükségesnek látja nagyobb léptékben akár további részleteket ábrázoló makettet vagy részletmakett is készíthető.

animáció (nem kötelező munkarész)

A gondolat összegzésére alkalmas egy-perces film, technikája tetszőleges. Mutassa be a tervezett tér időbeli (pl. bevilágítás) változásait, külső térkapcsolatainak esetleges szabályozhatóságát. A pályamunkákat a TDK-konferencián vetített képes előadás formájában kell ismertetni.

ConstructLAB, Oshtang Project, Darmstadt, 2014

BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG

Dévényi Tamás Ybl díjas építész, Budapesti Műhely
a Bíráló Bizottság elnöke

Lévai Tamás építész, Tarka Architects

Szabó Máté építész

AJÁNLOTT IRODALOM

Dabas, Trafik és a hozzá kapcsolódó kisközösség

- <http://www.trafikkor.sokoldal.hu/trrafik>
- <https://epiteszforum.hu/trafik-kiallitoter-dabas>
- <https://epiteszforum.hu/happy-ending-elkeszult-a-trafik-kortars-muveszeti-pont>

Budapest, Tranzit Kávézó

- <https://epiteszforum.hu/egy-talalt-targy-megtisztitasa-tranzit-kavehaz-a-bukarest-utcaban>

Tihanyi Öregkikötő, bazársor és kávézó

- <https://epiteszforum.hu/lassan-de-biztosan-sikeres-fejlesztesi-terv-tihanyban>
- Ferkai András: Építészet a két világháború között – Építészet a második világháború után. In: Wiebenson, Dora – Sisa József (szerk.): Magyarország építészetének története. Vince Kiadó, Budapest 1998, 275-304, 305-329.
- [Wettstein, Domonkos: Regionális stratégiaalkotás a Balaton-part rekreációs célú építészetében \(1929-1979\)](#)
- Körner Zsuzsa – Nagy Márta: Az európai és a magyar telepszerű lakásépítés története 1945-től napjainkig. Terc Kiadó, Budapest 2006
- Branczik Márta – Keller Márkus: Korszerű lakás: az óbudai kísérlet 1960. Budapesti Történeti Múzeum, 1956-os Intézet, Terc Kiadó, Budapest 2011
- Csizmady Adrienn: A lakóteleptől a lakóparkig. Ú.M.K., Budapest 2008
- Kovács Tímea (szerk.): Lakótelepek. A modernitás laboratóriumai. Kijárat Kiadó, Budapest 2008
- [Paceproject.eu - sustainable communities](http://paceproject.eu)

R-URBAN, Párizs, 2017

ÜTEMEZÉS

01	Tanszéki TDK-témák meghirdetése, Építészmérnöki Kari TDK évindító előadás	2021. április 29.
02	Tanszéki TDK-témák bemutató előadása	2021. május 13.
03	helyszínbejárás egyénileg (május-június), közös bejárás alkalma az őszi félév legelején	2021. szeptember
04	hallgatók jelentkezése TDK Konferenciára (absztrakt beadásával)	2021. szeptember vége
05	meghívott előadók előadásai a tervezési feladathoz kötődően (Bódi Imre - Studio Fragment)	2021. szeptember
06	TDK dolgozatok beadása	2021. október vége
07	TDK Konferencia, dolgozatok és pályaművek bemutatása meghívott Bíráló Bizottsági tagok jelenlétében, értékelés és eredményhirdetés	2021. november

Témavezetőnek választható a tanszéki bármely oktatója és doktorandusza, de természetesen a Kar bármelyik tervezést oktató oktatója is! Bármilyen felmerülő kérdés esetén a pályázat teljes ideje alatt Fejérdy Péter DLA egyetemi adjunktustól tudtok kérdezni (fejerdy.peter@epk.bme.hu)! A hallgatói kérdésekre adott válaszokról minden pályázót egyaránt értesítünk.

A Középülettervezési Tanszék által meghirdetett TDK-szekciókhoz a kapcsolattartás megkönnyítésére online jelentkezési listát ([TDK Közép jelentkezés 2021](#)) hoztunk létre az érdeklődők számára. Kérjük, itt jelentkezettek mielőbb, kapcsolatfelvétel céljából, de személyesen keressétek a választott konzulst is.

Budapest, 2021. április 29.

Woven, Installáció, Piestany, Szlovákia, 2016